

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์โกเมน ภัทรภิรมย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๔-๑๕/๒๕๕๓

วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๓

เรื่อง ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่งคำโต้แย้งของจำเลยเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่งคำโต้แย้งของจำเลย ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๒๒๖๐/๒๕๕๒ พนักงานอัยการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โจทก์ นายสมชาย เกตุศักดิ์ จำเลย และคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๓๕๕๘/๒๕๕๒ พนักงานอัยการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โจทก์ นายทิว ฤกษ์โหรา จำเลย ในความผิดฐานฝ่าฝืนคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากนายกรัฐมนตรื เรื่อง ระงับการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำเพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยจำเลยในคดีทั้งสองสำนวน ได้แย้งว่า คำสั่งนายกรัฐมนตรืที่ ๒/๒๕๕๑ และคำสั่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ ๑๖๔๘/๒๕๕๑ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๖๐ ขอให้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

พนักงานอัยการจังหวัดพระนครศรีอยุธยายื่นคำคัดค้านต่อศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๒๒๖๐/๒๕๕๒ ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี คือพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘ และมาตรา ๘๘ ส่วนคำสั่งนายกรัฐมนตรืและคำสั่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยาดังกล่าว เป็นคำสั่งที่ออกตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ และมีใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี คำโต้แย้งของจำเลยจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีทั้งสองมีประเด็นที่ขอให้พิจารณาวินิจฉัยเป็นประเด็นอย่างเดียวกันว่า คำสั่งนายกรัฐมนตรื ที่ ๒/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ และคำสั่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ ๑๖๔๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๖๐ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญจึงให้รวมการพิจารณาเป็นเรื่องเดียวกัน

ปรากฏตามเอกสารท้ายฟ้องว่าคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๕๑ เรื่องมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ นายกรัฐมนตรีมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด มีอำนาจออกคำสั่งตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อระงับการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำระบบความเค็มต่ำในพื้นที่น้ำจืดภายในเขตจังหวัด ส่วนคำสั่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ ๑๖๔๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ระงับการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยเด็ดขาด

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุอันตรายต่อสาธารณสุขอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐเป็นอันมาก ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคล ซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันที่ทั้งที่ในกรณีที่ทราบว่าคุณใดเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษดังกล่าวให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งบุคคลนั้นไม่ให้กระทำการใดอันจะมีผลเป็นการเพิ่มความรุนแรงแก่ภาวะมลพิษในระหว่างที่มีเหตุฉุกเฉินอันตรายดังกล่าวด้วย

อำนาจในการสั่งตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีจะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการภายในเขตจังหวัดแทนนายกรัฐมนตรีได้ โดยให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในการปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคสองแล้ว ให้ประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า”

พิจารณาแล้วเห็นว่า คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๕๑ และคำสั่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ ๑๖๔๘/๒๕๕๑ ดังกล่าวข้างต้น เป็นคำสั่งของฝ่ายบริหารที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕ ใช้บังคับได้ภายในขอบเขตที่พระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจไว้ คำสั่งดังกล่าวนี้มีได้ออกโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ จึงไม่อยู่ในความหมายของคำว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

โดยเหตุผลดังได้พิจารณาข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

ศาสตราจารย์โกเมน ภัทรภิรมย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ